

Santa Maria de Toudell

Viladecavalls

Ubicació

Comarca: Vallès Occidental
Lloc/Adreça: Carrer de Santa Maria de Toudell, 3
Emplaçament Al centre del Polígon Industrial Can Trias
Alçada: 297

Coordenades:

Latitud: 41.56295
Longitud: 1.9801
UTM Est (X): 414958
UTM Nord (Y): 4601755

Classificació

Número de fitxa 08300-25
Àmbit: Patrimoni immoble
Tipologia Edifici
Estil / època: Medieval Romànic
Segle XII
Estat de conservació Regular
Notes de conservació: La part de l'absis i el sostre presenten una esquerda. L'empostissat del campanar es troba força deteriorat, pel que no és segur ascendir-hi.
Protecció Legal
Observacions protecció: BCIL Pla General DOGC 03/03/2003
Número inventari IPA 28292
Generalitat i altres inventaris
Accés Fàcil
Ús actual: Sense ús
Titularitat Privada
Titular: 5019304DG1051N0001PA
Fitxes associades:
[Jaciment de can Trias](#)
Autoria de la fitxa Marta Lloret Blackburn

Descripció

La capella de Santa Maria forma part del mas Can Trias, trobant-se aquest a escassos metres de la seva façana de migdia. És d'una sola nau de planta rectangular amb l'absis semicircular, i es troba coberta de teula àrab a dues vessants. S'hi accedeix des de la façana de ponent a través d'un portal d'arc de mig punt adovellat, sobre el qual hi ha una finestra esqueixada que es repeteix a la part de l'absis. La factura d'aquest portal indica que fou incorporat en època moderna, pel que tot sembla apuntar a que l'accés original es feia per la façana de migdia, com és habitual en aquest tipus de construccions. En aquesta façana és visible un portal tapiat d'arc de mig punt adovellat, de menors dimensions, que semblaria confirmar aquesta hipòtesi. A poca distància d'aquest i orientat a xaloc hi ha adossat un campanar de planta quadrangular i quatre nivells d'alçat que es troba cobert a quatre vessants. Aquest només està obert en els dos nivells superiors amb finestres; al pis inferior són biforades i es troben tapiades, excepte la de tramuntana que és d'arc de mig punt i va ser oberta fa pocs anys en un intent de robatori. Al pis superior, les orientades a migdia i tramuntana són també biforades, mentre les de ponent i sol ixent són de factura moderna i majors dimensions. El campanar també té un portal adovellat tapiat a la façana de ponent, que podria correspondre's amb un accés primitiu des de l'exterior o bé amb les dovelles superiors del portal que des de la capella condueix a un pas subterrani que l'uneix amb la masia. El parament dels murs és de carreus de petites dimensions disposats en filades més o menys regulars, essent de majors dimensions i més ben escairats a les cantonades. Tot i que de forma molt residual, encara són visibles les restes de l'arrebossat original. L'interior del temple està cobert amb volta de canó i es troba enguixat en la seva totalitat. Cal afegir que a la part de l'absis es conserven restes de pintura de color ocre que probablement foren incorporades en època contemporània. A l'inici de la nau s'hi localitza el cor, al qual s'hi accedeix a través d'una escala de cargol. L'altar consta d'una llosa de pedra que ha estat partida en el mateix intent de robatori que hem esmentat anteriorment. El paviment es conserva de tova. Al costat de l'absis s'entreveu un portal adovellat que condueix al campanar i al pas subterrani. Unes escales de mà de fusta permeten ascendir al campanar, els nivells del qual queden salvats per empostissats que es troben en mal estat de conservació. A l'exterior, a la façana de tramuntana, hi ha adossat un petit cementiri amb cinc nínxols de la família Trias, i en la resta del mur trobem un cobert agrícola.

Història

La primera referència documental de l'església de Santa Maria de Toudell es remunta al segle XI, quan depenia del Monestir de Sant Cugat. No serà fins al segle XII que Ermessenda de Berumina l'inclourà al seu testament donant-li part dels seus béns. Al segle XV, el temple ja disposava de tres parroquians, i la servia un beneficiat de Santa Maria del Monestir de Sant Ruf de Terrassa. Des de temps remots, la parròquia de Santa Maria era sufragània del priorat agustinià de Santa Maria de Terrassa, que més endavant assimilaria el Sant Esperit de Terrassa. Aquesta condició de dependència va perllongar-se fins a principi del segle XIX, quan perdrà la categoria de parròquia i passarà a formar part de la parròquia de Sant Martí de Sorbet. Des de molt antic, forma part de la mateixa propietat que el mas que s'alça al seu costat, conegut avui com a Can Trias, amb el qual es troba comunicat per una galeria subterrània. L'església tenia un retaule a l'altar datat del segle XV, construït per albergar una talla romànica de la Mare de Déu. L'any 1925 la família Trias va cedir la imatge al Museu Diocesà. Durant la guerra Civil va poder salvar-se de la destrucció indiscriminada a què es va sotmetre el patrimoni religiós. Per la poca seguretat que oferia l'ermita, la família Trias va desmuntar i guardar el retaule.

Bibliografia

BALLBÈ I BOADA, M. (1988). Ermites i capelles de Terrassa, Matadepera i Viladecavalls, Terrassa: Ajuntament de Terrassa. FERRAN, D. [et al.] (1991). Història de Viladecavalls. Viladecavalls: Ajuntament de Viladecavalls. Inventari del Patrimoni Cultural Immobile de Catalunya. Viladecavalls (Vallès Occidental). Direcció General del Patrimoni Cultural. Generalitat de Catalunya. VALL, R. El Romànic del Vallès. Sabadell: Editorial AUSA, 1983. VIGUÉ, J., dir. Catalunya Romànica: Vallès Occidental, Vallès Oriental, vol. 18., Barcelona: Enciclopèdia Catalana, 1991.

